

Beheerrichtlijn Houtwal en houtsingel (L01.02)

Een houtwal of houtsingel is een vrijliggend lijnvormig en aaneengesloten landschapselement, al dan niet groeiend op een wallichaam. De begroeiing bestaat uit inheemse bomen en/of struiken en wordt als hakhout beheerd. De houtwal of houtsingel is minimaal 25 meter lang en maximaal 20 meter breed.

Hoe houdt u dit type in stand?

- Houtwallen en houtsingels worden periodiek afgezet tussen 1 oktober en 15 maart. Snelgroeiende soorten zoals els, wilg en es worden vaker afgezet (6-10 jaar) dan eik (10-25 jaar). Hierbij wordt minimaal 75% van de opgaande beplanting (met name bomen en uitgelopen stobben) afgezet (hakhoutbeheer). Dit eventueel met uitzondering van enkele overstaanders en aanwezige struiken.
- Verwijder uitheemse boom- en struiksoorten uit het element.
- Zaag de stoven niet te laag af. Minimaal 20 cm vanaf het maaiveld of hoger (van belang voor het uitlopen). Sluit aan op de boomsoort en de traditionele afzethoogte in de streek.
- Vanwege de essentaksterfte de gewone es bij voorkeur niet meer afzetten.

- Voer het vrijkomende dikkere hout (brandhout) af.
- Verwerk het top- en takhout dunner dan 6 cm op stapels of rillen in het element. Let daarbij op dat de afgezette stoven weer kunnen uitlopen.
- Voer het snoeihout dat wordt versnipperd af, verwerk het niet in het landschapselement.

Welke andere eisen zijn er?

- Wanneer er gaten in de houtwal of singel ontstaan, plant deze dan in met inheemse en in de streek passende soorten. Gebruik bij voorkeur autochtoon bosplantsoen.
- Indien het een houtwal betreft, wordt het wallichaam in stand gehouden en indien nodig hersteld.
- Eventuele greppels aan de voet van het wallichaam worden in stand gehouden.
- Voorkom vraat door vee. Let er op dat eventuele rasters van aangrenzende percelen zich op voldoende afstand van de beplanting bevinden. Maak geen draden vast aan bomen.
- Verwerk sloopmaaisel of bagger niet in het landschapselement.

Hoe kunt u de kwaliteit verhogen?

- Zet het element gefaseerd af. Door het beheer in de tijd in 2 of meer fases uit te voeren, blijven er verschillende biotopen aanwezig en is er steeds dekking en voedsel voor fauna.
- Streef naar variatie in soorten en structuur. Creëer een menging van verschillende boom- en struiksoorten. Dring overheersende soorten (bijvoorbeeld Amerikaanse eik, vlier, sleedoorn) periodiek terug. Creëer een struiketage. Hou de kroonbedekking van de bomen (de overstaanders) op maximaal 20%.
- Stimuleer een strook met kruiden en/of struiken op het aangrenzende perceel (grasland/akkerland) van 1-2 of meerdere meters breed. Maai de kruidenstrook eens per 1-2 jaar en doe dit gefaseerd, voer het maaisel af.
- Verwijder schaduwgevend overstaanders als de struiketage te weinig licht krijgt of de afgezette beplanting niet goed uitloopt.

Signalen van een goede/slechte kwaliteit

- + De begroeiing heeft een gevarieerde structuur en gelaagdheid en bestaat uit verschillende boom- en (besdragende) struiksoorten.
- + Het wallichaam (indien aanwezig) is intact.
- + Er is een dunne strooisellaag. Het strooisel verteert goed, wat mogelijkheden biedt voor typische flora van hakhoutopstanden.
- Afname van de variatie/menging/structuur en afname van gewenste minder concurrentie-krachtige boom- en struiksoorten.
- Toename van uitheemse/ongewenste soorten als Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, braam, etc.
- Er treedt verruiging op als gevolg van toegenomen voedselrijkdom en/of verdroging. Hierbij kunnen bijvoorbeeld soorten als gewone braam en grote brandnetel gaan domineren.

Kostenposten

- Afzetten van de beplanting (hakhoutbeheer)
- Afvoeren van het afgezette hout
- Verwerken van het dunnere snoeihout in het element